

BANKA POPULLORE E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

Në mbështetje të nenit 47, paragrafi (1), pika 6) të Ligjit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 dhe 83/18 dhe Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 110/ 21) dhe neni 101, paragrafi (3) të Ligjit të Bankave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16 dhe 7/19 dhe Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 101/19 dhe 122/21), Këshilli i Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut miratoi:

V E N D I M **për publikimin e raporteve dhe të dhënave nga bankat** **("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 36/23)**

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Me këtë vendim përcaktohen raportet dhe të dhënat që banka është e detyruar të publikojë, si dhe mënyrën, formën dhe afatet e publikimit të tyre.

2. Banka është e detyruar të ketë politikë për publikimin e raporteve dhe të dhënave me të cilën përcaktohen nga më afër raportet dhe të dhënat që publikon banka dhe të vendos procese të brendshme, sisteme dhe kontrole për mënyrën e kontrollit të saktësisë së raporteve dhe të dhënave të publikuara dhe pajtueshmërisë së tyre me këtë vendim.

Me politikën sipas paragrafit (1) të kësaj pike rregullohet frekuenca e publikimit të raporteve dhe të dhënave, metodën e vlerësimit të pajtueshmërisë të publikimit të raporteve dhe të dhënave dhe mënyrën e identifikimit të materialeve, të dhënave pronësore dhe konfidenciale. Nëse banka vlerëson se raportet dhe të dhënat që publikohen janë në pajtueshmëri me këtë vendim nuk pasqyrojnë në mënyrë adekuate profilin e rrezikut të bankës, është i detyruar të publikojë raporte dhe të dhëna shtesë me të cilat do të prezantojë në mënyrë adekuate profilin e rrezikshmërisë.

3. Banka është e detyruar të caktojë person/persona me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta të cilët do të jenë kompetent të konfirmojnë me deklaratë pajtueshmërinë e raporteve dhe të dhënave të publikuara me kërkesat të këtij vendimi dhe me politikën sipas pikës 2), paragrafi (1) të këtij vendimi, ku të paktën një person është anëtar i këshillit drejtues të bankës.

Banka është e detyruar të publikojë deklaratën me shkrim sipas paragrafit (1) të kësaj pike dhe elementet themelore të politikës sipas pikës 2), paragrafi (1) të këtij vendimi, në pajtim me këtë vendim.

4. Raportet dhe të dhënat që banka është e detyruar të publikojë në pajtim me këtë vendim duhet të jenë të sakta dhe në kohë dhe të përfaqësojnë bazë të përshtatshme për marrjen e vendimeve ekonomike nga personat e interesuar (përdoruesit e të dhënave).

Të dhënat sasiore të publikuara në pajtim me këtë vendim duhet të publikohen së bashku me shpjegimin përkatës ose informacione të tjera shtesë në bazë të të cilave përdoruesit e të dhënave do të jenë në gjendje t'i kuptojnë ato të dhëna, ku sqarohet veçanërisht çdo ndryshim i rëndësishëm në raportet dhe të dhënat e publikuara në raport me ato që janë publikuar më parë.

5. Të dhënat dhe informacionet e përcaktuara me këtë vendim publikohen nga:

- banka që nuk është anëtare e grupit bankar ose grupit bankar jashtë vendit;
- banka që i nënshtrohet mbikëqyrjes së konsoliduar, në pajtim me Ligjin e Bankave;
- banka që është anëtare e grupit bankar, por që nuk i nënshtrohet mbikëqyrjes së konsoliduar ose është anëtare e grupit bankar jashtë vendit.

Banka, sipas paragrafit (1), nënparagrafi (1) dhe (3) të kësaj pike, publikon të dhënat dhe informacionin e përcaktuar me këtë vendim në baza individuale. Banka, sipas paragrafit (1), nënparagrafi (2) të kësaj pike, publikon të dhënat dhe informacionin e përcaktuar me këtë vendim në baza individuale dhe në baza të konsoliduara.

II. PËRKUFIZIME

6. Disa shprehje të përdorura në këtë vendim kanë këtë kuptim:

6.1. Me "raporte dhe të dhëna" nënkuptohen raportet, të dhënat, treguesit dhe informacione të tjera për bankën dhe për disa aspekte të funksionimit dhe menaxhimit të saj, të cilat banka është e detyruar t'i publikojë në pajtim me këtë vendim

6.2. Me "të dhëna materiale" nënkuptohen të dhënat lëshimi ose keqinterpretimi i të cilave mund të ndryshojë ose të ndikojë në vlerësim ose marrjen e vendimeve të duhura ekonomike nga përdoruesit e atij informacioni (publiku);

6.3. Me "të dhëna personale" nënkuptohen të dhënat publikimi i të cilave mund të shkaktojë përkeqësim të pozicionit konkurrues të bankës në treg. Të dhënat personale mund t'i referohen të dhënave dhe informacioneve për produkte ose sisteme specifike të bankës ndarja e të cilave me konkurrentët e bankës mund të zvogëlojë vlerën e investimit të saj në ato produkte ose sisteme;

6.4. Me "të dhëna konfidenciale" nënkuptohen të dhënat të fituara gjatë kryerjes së veprimtarive dhe transaksioneve bankare të tjera financiare për klientët individualë të bankës.

6.5. Me "grupi bankar jashtë vendit" nënkupon bankë ose kompani aksionere me seli jashtë që ushtrojnë kontroll ose marrin pjesë në një ose më shumë banka, institucione të tjera financiare jobankare ose shoqëri bankare të shërbimeve ndihmëse, u banka ose shoqëria aksionere financiare konsiderohet si personi amë e grupit bankar, ndërsa të gjithë anëtarët e tjerë të grupit konsiderohen vartës të atij personi amë.

7. Për çdo gjë që nuk është përcaktuar me këtë vendim, zbatohet kuptimi i termave të përcaktuara me Ligjin e Bankave dhe aktet nënligjore të miratuara në bazë të këtij ligji.

III. RAPORTET DHE TË DHËNAT QË BANKA ËSHTË E DETYRUAR T'I PUBLIKOJË

8. Banka është e detyruar t'i publikojë raportet dhe të dhënat e mëposhtme:

8.1. Të dhënat bazë të bankës dhe strukturën e saj aksionare, në pajtim me kreun IV të këtij vendimi;

8.2. Treguesit më domethënës, në pajtim me kreun V të këtij vendimi;

8.3. Të dhënat dhe informacionet e menaxhimit të rrezikut dhe qeverisjen e korporatave, në pajtim me kreun VI të këtij vendimi;

8.4. Të dhënat dhe informacionet e mjeteve personale, aktivet e ponderuara me rrezik dhe kapitalin e brendshëm, në pajtim me kreun VII të këtij vendimi;

8.5. Të dhënat dhe informacionet e shtresës mbrojtëse të kapitalit, në pajtim me kreun VIII të këtij vendimi;

8.6. Të dhënat dhe informacionet e ekspozimit të bankës ndaj rreziqeve individuale, në pajtim me kapitullin IX të këtij vendimi;

8.7. Të dhënat dhe informacionet e kërkesës së likuiditet, në pajtim me kapitullin X të këtij vendimi;

8.8. Të dhënat dhe informacionet e normës së detyrimit, në pajtim me kapitullin XI të këtij vendimi;

8.9. Të dhënat dhe informacionet e risive financiare, në pajtim me kapitullin XII të këtij vendimi.

IV. TË DHËNA BAZË PËR BANKËN DHE STRUKTURËN E AKSIONERËVE TË SAJ

9. Banka është e detyruar t'i publikojë të dhënat bazë të mëposhtme:

9.1. Emrin, selinë, numrin tatimor dhe numri amë;

9.2. Paraqitjen skematike të strukturës organizative dhe të të dhënave për numrin e punonjësve;

9.3. Raportin e aktiviteteve financiare që mund të realizohen nga banka, në pajtim me licencën e themelimit dhe funksionimit të lëshuar nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejme: Banka Popullore), si dhe rishikim të aktiviteteve financiare që momentalisht i realizon banka;

9.4. Tarifën e kompensimit të ngarkuar nga banka për produktet dhe shërbimet e saj, të ndarë sipas llojit të produktit ose shërbimit dhe/ose sipas llojit të klientit (persona fizikë dhe juridikë).

10. Krahas të dhënave sipas pikës 9) të këtij vendimi, banka që është anëtare e një grupi bankar, por nuk është personit amë ose është anëtar i një grupi bankar jashtë vendit, publikon të dhënat dhe informacionet e mëposhtme:

10.1. Emrin, selinë dhe veprimtarinë mbizotëruese e personit amë, si dhe e çdo anëtar i grupit bankar;

10.2. Strukturën organizative të grupit bankar;

10.3. Pjesëmarrjen e bankës dhe personit amë në numrin total të aksioneve ose aksioneve ose të drejtave të votës në secilin anëtar të grupit bankar.

11. Përveç të dhënave, sipas pikës 9) dhe 10) të këtij vendimi, banka, e cila i nënshtrohet mbikëqyrjes së konsoliduar në pajtim me Ligjin e Bankave, publikon të dhënat dhe informacionet e mëposhtëm:

11.1. Përshkrimi i diferencave në raportet financiare në bazë të konsoliduar të përgatitur për qëllime kontabël dhe për qëllime mbikëqyrëse, gjatë së cilës listohen: - personat juridikë që janë përjashtuar nga konsolidimi për qëllime mbikëqyrëse dhe baza e përjashtimit të tyre, - dallimet në metodat e konsolidimit të zbatuara gjatë përgatitjes së raporteve në bazë të konsoliduar për kontabilitet dhe qëllime mbikëqyrëse, ku listohen personat juridikë që janë plotësisht ose pjesërisht të konsoliduar dhe në të cilat banka ka aksione kapitale që janë artikuj të zbritshëm nga mjetet personale;

11.2. Pengesat praktike ose ligjore ekzistuese ose të mundshme për transferimin në kohë të mjeteve personale ose për shlyerjen e detyrimeve ndërmjet personit amë dhe filialeve të saj;

11.3. Shuma totale me të cilën mjetet personale janë më të ulëta se shuma e kërkuar me mjete personale të të gjitha filialeve që nuk janë përfshirë në konsolidim dhe emri i atyre filialeve.

12. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat dhe informacionin e mëposhtëm për strukturën aksionare:

12.1. Për personat juridikë që kanë pjesëmarrje të kualifikuar në bankë – emrin, selinë, formën juridike, veprimtarinë mbizotëruese dhe përqindjen e pjesëmarrjes në numrin total të aksioneve dhe në numrin total të aksioneve të emetuara me të drejtë vote në bankë;

12.2. Për personat fizikë që kanë pjesëmarrje të kualifikuar në bankë – emrin dhe mbiemrin, përqindjen e pjesëmarrjes në numrin total të aksioneve dhe në numrin total të aksioneve të emetuara me të drejtë vote në bankë;

12.3. Për aksionarët që nuk kanë pjesëmarrje të kualifikuar në bankë, publikohet numri total i tyre dhe pjesëmarrjen totale të tyre në numrin total të aksioneve dhe në numrin total të aksioneve të emetuara me të drejtë vote në bankë.

Banka e cila i nënshtrohet mbikëqyrjes së konsoliduar në pajtim me Ligjin e Bankave, e cila nuk është person amë i grupit bankar, duhet të publikojë të dhënat dhe informacionet sipas paragrafit (1) të kësaj pike edhe për personin amë.

V. TREGUESIT MË TË RËNDËSISHËM

13. Banka është e detyruar të publikojë treguesit më të rëndësishëm vijuese:

13.1. Struktura e mjeteve personale dhe kapitali i nevojshëm për të mbuluar rreziqet, të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore mbi metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit;

13.2. Shuma totale e mjeteve të ponderuara sipas rreziqeve të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore mbi metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit;

13.3. Shkalla e mjaftueshmërisë së kapitalit;

13.4. Shkalla e rregullt e kapitalit bazë, shkalla e kapitalit bazë dhe/ose norma e mjaftueshmërisë së kapitalit të përcaktuar nga Banka Popullore në pajtim me Ligjin e Bankave, nëse shkallët e tilla janë të përcaktuara;

13.5. Shkalla e kredive me probleme;

13.6. Shkalla e kthimit të aktiveve;

13.7. Shkalla e kthimit të kapitalit dhe rezervave;

13.8. Shkalla totale e shtresave mbrojtëse të kapitalit që banka është e detyruar të mbajë në pajtim me Ligjin e Bankave;

13.9. Shkalla e debitimit dhe shuma e ekspozimit, të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të debitimit;

13.10. Raporti i mbulimit të likuiditetit, të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e menaxhimit të rrezikut të likuiditetit, ku publikohen të dhënat sipas pikës 29), nënpika 29.3) të këtij vendimi.

VI. MENAXHIMI I RREZIKUT DHE MENAXHIMI I KORPORATAVE

14. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat dhe informacionin e mëposhtëm në lidhje me sistemin e menaxhimit të rrezikut:

14.1. Përshkrim i shkurtër i sistemit të menaxhimit të rrezikut;

14.2. Të dhëna për funksionin e menaxhimit të rrezikut dhe strukturën e tij organizative;

14.3. Përshkrimi i politikave për përdorimin e instrumenteve të mbrojtjes dhe zvogëlimit të rrezikut, si dhe procedurat për mbikëqyrjen e efektivitetit të tyre;

14.4. Përshkrim i shkurtër i dokumentit mbi nivelin e pranueshëm të rrezikut të miratuar nga bordi mbikëqyrës i bankës gjatë së cilës listohen treguesit kryesorë të përdorur në menaxhimin e rrezikut, duke përfshirë mënyrën se si merret parasysh profili i rrezikut të bankës gjatë përcaktimit të nivel të pranueshëm të rrezikut;

14.5. Informacione mbi transaksionet brenda grupit, nëse banka është anëtare e një grupi bankar ose një grupi bankar jashtë vendit dhe për transaksione me persona të lidhur me bankën të cilat mund të kenë ndikim të rëndësishëm në profilin e rrezikut të bankës, respektivisht të grupit ose grupit bankar jashtë vendit.

15. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat dhe informacionet e mëposhtme në lidhje me menaxhimin e korporatës në bankë:

15.1. Informacionet dhe të dhënat për përbërjen, kompetencat dhe funksionimin e bordit mbikëqyrës dhe të bordit drejtues të bankës;

15.2. Numrin e anëtarësimeve të çdo anëtari të bordit drejtues dhe të çdo anëtari të këshillit mbikëqyrës të bankës në organet drejtuese dhe mbikëqyrëse të institucioneve financiare jobankare ose institucioneve jofinanciare, në organet e organizatave jofitimprurëse dhe në organet e shoqërive tregtare që i përkasin të njëjtit grup bankar ose një grupi bankar jashtë vendit;

15.3. Përshkrimin e seksionit të Politikës e metodës së përzgjedhjes, mbikëqyrjen e funksionimit dhe shkarkimin e anëtarëve të këshillit mbikëqyrës, bordi i menaxhimit të rrezikut, komiteti i auditimit dhe bordi drejtues, i cili i referohet procedurës së përzgjedhjes, mbikëqyrjen dhe shkarkimit të anëtarëve të bordit drejtues dhe mbikëqyrës;

15.4. Mënyrën se si banka ofron ose synon të sigurojë strukturë të përshtatshme të bordit drejtues dhe mbikëqyrës nga aspekti i njohurive, përvojës, përfaqësimit gjinor, moshës dhe të tjera;

15.5. Informacione mbi përbërjen e bordit të menaxhimit me rrezikun e bankës dhe numrin e takimeve të mbajtura në periudhën të cilës i referohet publikimi;

15.6. Përshkrimin e mënyrës me të cilën sigurohet informimi i bordit drejtues dhe mbikëqyrës për sistemin e menaxhimit të rrezikut;

15.7. Informacion mbi përbërjen e bordit të shpërblimit (nëse është krijuar bordi i tillë në bankë) dhe për numrin e takimeve të mbajtura gjatë periudhës së cilës i referohet publikimi;

15.8. Përshkrimin e veçorive më domethënëse të sistemit të shpërblimit të vendosur në bankë dhe informacione për mënyrën e lidhjes së shumës së pjesës së ndryshueshme të kompensimit me suksesin në punën e personave me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta;

15.9. Raportin e pjesës fikse dhe të ndryshueshme të kompensimit total;

15.10. Kriteret bazë të shpërblimit, duke përfshirë kriteret mbi bazën e të cilave përcaktohet pjesa e kompensimit që paguhet në formën e aksioneve, të drejta të tjera që ofrojnë mundësinë për të blerë aksione ose për të përcaktuar pjesën variabilitetin e kompensimit;

15.11. Shumën e tarifës totale të paguar gjatë vitit sipas grupeve të veçanta (p.sh. anëtarë të këshillit mbikëqyrës, anëtarë të këshillit drejtues, persona të tjerë me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta, punonjës të tjerë të bankës dhe ngjashme), ku pjesa fikse dhe e ndryshueshme e tarifës së paguar dhe numri i personave në grupin e veçantë tregohen veçmas;

15.12. Strukturën e tarifës totale sipas shumës dhe numrit të personave të cilëve u është paguar shuma e duhur e tarifës totale gjatë vitit.

15.13. Shumën totale e tarifës për secilin nga anëtarët e këshillit mbikëqyrës dhe të këshillit drejtues, në pajtim me ligjin;

15.14. Të dhëna të tjera që banka është e detyruar të publikojë, në pajtim me ligjin.

VII. MJETET VETANAKE, AKTET E PONDERUARA SIPAS RREZIKUT DHE KAPITALI I BRENDSEHM

16. Banka është e detyruar të publikojë raportet dhe të dhënat e mëposhtme në lidhje me mjetet personale, të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit:

16.1. Strukturën e mjeteve personale (kapitali bazë i rregullt, kapitali bazë shtesë, kapitali shtesë, rregullimet rregullatore dhe artikujt e zbritshëm);

16.2. Të dhëna për instrumentet kapitale të emetuara që janë pjesë e kapitalit të rregullt bazë, kapitalin bazë shtesë dhe kapitalin shtesë të bankës dhe pozicione të tjera që përfshihen në llogaritjen e mjeteve të veta;

16.3. Të dhëna për natyrën dhe sasinë e pajtueshmërive rregullatore, artikujt e zbritshëm nga kapitali bazë i rregullt, kapitalin bazë shtesë dhe kapitalin shtesë të bankës, duke përfshirë pozicionet që nuk përfshihen në artikujt e zbritshëm, në pajtim me përjashtimet e parapara me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit;

16.4. Të dhëna për kufizimet që zbatohen gjatë përcaktimit të mjeteve personale, si dhe instrumentet kapitale, pajtueshmëritë rregullatore dhe artikujt e zbritshëm për të cilët zbatohen këto kufizime, në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit.

17. Banka është e detyruar të publikojë raportet dhe të dhënat e mëposhtme për aktivet e ponderuara sipas rreziqeve:

17.1. Strukturën e aktiveve të ponderuara sipas rreziqeve, e shfaqur nga rreziqet individuale dhe shuma e kapitalit të kërkuar për të mbuluar rrezikun përkatës, të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit;

17.2. Shumën e instrumenteve që janë në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit nuk përfshihen në artikujt e zbritshëm nga mjetet personale, respektivisht përfshihen në përcaktimin e aktiveve të ponderuara sipas rreziqeve.

18. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat dhe informacionin e mëposhtëm për procesin e përcaktimit të kapitalit të brendshëm:

18.1. Përshkrim të shkurtër të procesit të brendshëm të përcaktimit të kapitalit;

18.2. Përshkrim të shkurtër të mënyrës se si banka identifikon rreziqet materiale dhe qasjet që përdor për t'i matur ose vlerësuar ato. Nëse banka, gjatë përcaktimit të kapitalit të brendshëm, përdor metoda të ndryshme për të matur rreziqet nga qasjet që përdor për të përcaktuar mjaftueshmërinë e kapitalit, në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit, duhet të publikojë të dhëna dhe informacione për këto qasje. Banka gjithashtu publikon të dhëna dhe informacione për rreziqe të tjera të përfshira në përcaktimin e kapitalit të brendshëm që nuk mbulohen nga rregullorja e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë;

18.3. Përshkrim të shkurtër të stres testimit të kryer nga banka për qëllime të procesit të brendshëm të përcaktimit të kapitalit;

18.4. Shumën e totalit të kapitalit të brendshëm të bankës.

VIII. SHITESAT MBROJTËSE TË KAPITALIT

19. Banka është e detyruar të publikojë nivelin e normave të shtresave mbrojtëse të kapitalit që është e detyruar të mbajë dhe atë:

- normën e shtresës mbrojtëse të ruajtjes së kapitalit;
- normën e shtresës mbrojtëse kundërciklike të kapitalit;
- normën e shtresës mbrojtëse të kapitalit për bankat me rëndësi sistemore; dhe
- normën e shtresës mbrojtëse sistemike të kapitalit.

20. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat e mëposhtme në lidhje me shtresën mbrojtëse kundërciklike të kapitalit:

20.1. Shpërndarjen gjeografike e sasisë së kapitalit të nevojshëm për të mbuluar rrezikun kreditor të bankës sipas vendeve individuale, duke përfshirë edhe Republikën e Maqedonisë së Veriut, e cila është bazë për përcaktimin e shtresës mbrojtëse kundërciklike të kapitalit;

20.2. Sasinë e normës specifike të shtresës mbrojtëse kundërciklike të kapitalit të bankës dhe sasinë e shtresës mbrojtëse kundërciklike të kapitalit që banka duhet të arrijë dhe të mbajë.

IX. EKSPOZIMI NDAJ RREZIQEVE TË VEÇANTA

Rreziku kreditor

21. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat dhe informatat vijuese në lidhje me ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë:

21.1. Informata cilësore për menaxhimin e rrezikut të kredisë, duke deklaruar të dhëna për të paktën:

- politikën e menaxhimit të rrezikut të kredisë,
- vendosjen organizative të menaxhimit të rrezikut të kredisë,
- metodën e përcaktimit të ekspozimeve të kredisë të vonuara dhe me probleme,
- mënyrën e përcaktimit të ekspozimeve të ristrukturuara të kredisë,
- përshkrimin e mënyrës së përcaktimit të korrigjimit të vlerës dhe rezervës speciale, me tregues të veçantë të elementeve themelore të modelit të përdorur nga banka për të përcaktuar humbjen e pritshme të kredisë në bazë grupi, nëse banka përdor model të tillë, në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e menaxhimit të rrezikut të kredisë;

21.2. Sasinë dhe cilësinë e ekspozimeve kreditore të rregullta dhe me probleme të shpërndara sipas kategorive të rrezikut, të përcaktuara në pajtueshmëri me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e menaxhimit të rrezikut të kredisë, duke përfshirë të dhënat për amortizimin e akumuluar dhe korrigjimin e vlerës / rezervës speciale;

21.3. Sasinë dhe cilësinë e ekspozimeve të ristrukturuara kreditore të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e menaxhimit të rrezikut të kredisë, duke përfshirë të dhënat për korrigjimin e vlerës / rezervës speciale dhe shumën e sigurimit;

21.4. Strukturën e ekspozimeve të kredisë sipas ditëve të vonesës;

21.5. Strukturën e ekspozimeve kreditore të rregullta dhe me probleme sipas aktiviteteve, sektorëve dhe vendeve, duke përfshirë të dhënat për shumën e korigjimit të vlerës dhe rezervën speciale, mbi fshirjen totale të këtyre ekspozimeve, si dhe për shumën e sigurisë;

21.6. Ndryshimet në masën e ekspozimeve të kredisë me probleme, duke deklaruar të dhëna për të paktën:

- gjendjen fillestare dhe përfundimtare të ekspozimeve kreditore me probleme, për periudhën të cilës i referohet publikimi,
- shumën e ekspozimeve kreditore me probleme që janë përjashtuar nga kjo kategori në periudhën e që i referohet njoftimi dhe nuk janë fshirë apo shitur,
- shumën e ekspozimeve kreditore me probleme që në periudhën të cilës i referohet njoftimi janë fshirë,
- shumën e ekspozimeve kreditore me probleme që në periudhën të cilës i referohet publikimi janë shitur.

21.7. Struktura e huave dhe e letrave me vlerë të borxhit sipas maturitetit kontraktual të mbetur;

21.8. Të dhënat për mjete të sekuestruara në bazë të kërkesave të papaguara.

22. Banka është përgjegjëse për çdo kategori ekspozimi, në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e menaxhimit të rrezikut të kredisë, të publikojë të dhënat dhe informacionet në vijim:

22.1. Emrin e institucionit të jashtëm të përzgjedhur për vlerësimin e kredisë (në tekstin në vijim: IVK-ja e përzgjedhur) ose agjencisë së njohur të kredisë për eksportin (në tekstin në vijim: AKE-ja e njohur), të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit, si dhe informacion për arsyet e ndryshimit të këtyre institucioneve në periudhën të cilës i referohet botimi, nëse ka pasur ndryshime të tilla;

22.2. Kategoritë e ekspozimit për të cilat janë përdorur vlerësimet e kredisë të secilit prej IVK-ve të zgjedhura ose për të cilat janë përdorur vlerësimet e kredisë të secilit prej AKE-ve të njohura;

22.3. Përshkrimin e shpërndarjes së vlerësimeve të kredisë të përcaktuara nga IVK-ja e përzgjedhur dhe e vlerësimeve të kredisë të përcaktuara nga AKE-ja e njohur sipas shkallëve të cilësisë së kredisë. Banka nuk është e detyruar t'i publikojë këto të dhëna, nëse shpërndarja e vlerësimeve të kërkuara të kredisë është në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit të mjaftueshmërisë së kapitalit;

22.4. Shumën e çdo kategorie ekspozimi, duke marrë parasysh ponderimin e zbatuar të rrezikut.

23. Nëse banka zbaton instrumente për mbrojtjen e kredisë gjatë përcaktimit të aktives së ponderuar sipas rrezikut të kredisë, ajo është e detyruar të publikojë të dhënat dhe informacionin në vijim:

23.1. Përshkrim të elementeve bazë të politikave dhe proceseve të netos së bilancit të bankës, si dhe shpjegim i masës së përdorimit të bankës të netimit të bilancit

23.2. Përshkrim të elementeve bazë të politikave dhe proceseve të bankës për vlerësimin dhe menaxhimin e kolateralit të pranueshëm;

23.3. Përshkrim të llojeve të kolateralit të pranuar nga banka si instrumente të mbrojtjes së kredisë;

23.4. Përshkrim të garantuesve për ekspozimet ku garancitë përdoren si instrumente të mbrojtjes së kredisë, si dhe kategorinë e ekspozimit të cilës i përkasin, për shkak të së cilës mund të zbatohet ponderim më i ulët i rrezikshmërisë;

23.5. Përshkrim të nivelit të përqendrimit të rrezikut të tregut ose të kredisë lidhur me kolateralin e përdorur nga banka si instrument për mbrojtjen e kredisë;

23.6. Shumën totale e ekspozimit që mbulohet nga instrumentet e mbrojtjes së kredisë dhe që nuk mbulohet nga instrumentet e mbrojtjes së kredisë, ku këto të dhëna janë paraqitur veçmas për kreditë, letrat me vlerë të borxhit dhe ekspozimet kreditore me probleme;

23.7. Të dhëna të tjera mbi rrezikshmërinë e kredisë.

Rreziku nga pala tjetër kontraktuese

24. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat e mëposhtme për ekspozimin ndaj rrezikut të palës tjetër kontraktuese:

24.1. Informata cilësore në lidhje me menaxhimin e rrezikut të palës tjetër kontraktuese, duke deklaruar të dhëna të paktën për politikën e menaxhimit të rrezikut të palës tjetër kontraktuese, metodën e përdorur nga banka për të përcaktuar kapitalin e nevojshëm për të mbuluar rrezikun e palës tjetër kontraktuese dhe të ngjashme;

24.2. Informata rreth:

- Shumës totale e kapitalit të nevojitur për të mbuluar rrezikun e palës tjetër kontraktuese,
- shumës totale të ekspozimit ndaj rrezikut nga pala tjetër kontraktuese duke zbatuar metodën origjinale të ekspozimit,
- shumës totale të ekspozimit ndaj rrezikut të palës tjetër kontraktuese duke zbatuar metodën e vlerës së tregut.

24.3. Përshkrim të limiteve të brendshme për kufizimin e ekspozimit ndaj rrezikut të palës tjetër dhe mënyra në të cilën përcaktohet shuma e tyre;

24.4. Të dhëna të tjera të rrezikut nga pala tjetër kontraktuese.

Rreziqet e tregut

25. Banka është e detyruar të publikojë të dhënat e mëposhtme për ekspozimin ndaj rreziqeve të tregut:

25.1. Informacion cilësor mbi menaxhimin e rrezikut të tregut, duke deklaruar të dhëna të paktën për politikën e menaxhimit të rrezikut të tregut, respektivisht metodologjia e përcaktimit të kapitalit të nevojshëm për të mbuluar rreziqet e tregut dhe të ngjashme;

25.2. Shumën e kapitalit të kërkuar për të mbuluar rreziqet e tregut, e përcaktuar në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore për metodologjinë e përcaktimit e

mjaftueshmërisë së kapitalit, dhe atë duke specifikuar individualisht shumën e kapitalit të nevojshëm për të mbuluar:

- rrezikun e pozicionit, duke specifikuar shumat e kapitalit të nevojshëm për të mbuluar rrezikun specifik të investimeve në instrumente borxhi, kapitali i nevojshëm për të mbuluar rrezikun e përgjithshëm të investimeve në instrumente borxhi, kapitali i nevojshëm për të mbuluar rrezikun specifik të investimeve në instrumentet e kapitalit neto dhe kapitali i kërkuar për të mbuluar rrezikun e përgjithshëm të investimeve në instrumentet e kapitalit,
- tejkalimi i kufijve të ekspozimit,
- rreziqet e tregut të pozicioneve në opsione.

25.3. Të dhëna të tjera mbi rreziqet e tregut.

Rreziku operacional

26. Banka është e detyruar t'i publikojë këto të dhëna për ekspozimin e rrezikut operativ.

26.1. Informacione cilësore për udhëheqjen me rrezikun operativ, ku shënohen të dhëna së paku për politikën e udhëheqjes me rrezikun operativ, qasjen që banka e përdor për përcaktim të kapitalit të nevojshëm për mbulim të rrezikut operues etj.

26.2. Shuma e kapitalit të nevojshëm për mbulimin e rrezikut operativ dhe shumës së treguesit bazë.

26.3. Të dhëna tjera për rrezikun operativ.

Rrezik nga ndryshimi i normave të interesit në portofolin e aktiviteteve bankare

27. Banka është e detyruar t'i publikojë këto të dhëna dhe informacione për ekspozimet e rrezikut nga ndryshimi i cilësisë së normave të interesit në portofolin e aktiviteteve bankare:

27.1. Informacione cilësore për udhëheqjen e rrezikut nga ndryshimi i normave të interesit në portofolin e aktiviteteve bankare, duke deklaruar së paku për politikën e udhëheqjes me këtë rrezik, qasja e cila përdoret për vërtetimin e ndryshimit të vlerës ekonomike të portofolit të aktiviteteve bankare etj.;

27.2. Shuma e vlerës së ponderuar totale, pra shuma e ndryshimit të vlerës ekonomike të portofolit të aktiviteteve bankare, të përcaktuara në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore të metodologjisë së udhëheqjes me rrezikun nga ndryshimi i normave të interesit në portofolin e aktiviteteve bankare;

27.3. Të dhënat tjera për rrezikun e ndryshimit të normave të interesit në portofolin e aktiviteteve bankare.

Rreziqet lidhur me ndryshimet klimatike dhe ekologjike, rreziqet shoqërore dhe udhëheqëse (rreziqet nga ESG-ja)

28. Banka është e detyruar të publikojë të dhëna dhe informacione për ekspozimin e rreziqeve lidhur me ndryshimet klimatike të cilat përfshijnë të dhëna dhe informacione për aktivitetet dhe mënyrën me të cilën banka e ka parasysh ndikimin e këtyre rreziqeve

mbi udhëheqjen me rreziqet tjera, për pjesëmarrje në kreditë e gjelbra në portofolin total kreditor të bankës, si dhe të dhëna dhe informacione për rrezikun e humbjes së bankës të cilat mund të ndodhin si rezultat i ndikimeve aktuale dhe të ardhshme të faktorëve ekologjik, shoqëror dhe udhëheqës ndaj klientëve të saj ose investimeve të saj.

X. KËRKESA PËR LIKUIDITET

29. Banka është e detyruar t'i publikon këto të dhëna dhe informacione për ekspozimin e rrezikut për likuiditet:

29.1 Informacione cilësore të udhëheqjes me rrezikun për likuiditet, të cilat përfshijnë së paku politikë të udhëheqjes me rrezikun për likuiditet, strategji dhe procese në udhëheqjen me rrezikun për likuiditet, përshkrim të strukturës dhe organizimit me funksionin e udhëheqjes me rrezikun për likuiditet, përshkrim të planit të udhëheqjes me rrezikun për likuiditet në kushte të jashtëzakonshme etj;

29.2 Informacione cilësore të lidhura me llogaritjen e shkallës së mbulimit me likuiditet;

29.3 Lartësinë e shkallës së mbulimit me likuiditet, e përcaktuar në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore të metodologjisë së udhëheqjes me rrezikun për likuiditet, e llogaritur si:

- mesatare të gjendjes në fund të muajit të shkallës së mbulimit të likuiditetit për dymbëdhjetë muajt e kaluar, për çdo tremujor në periudhën për të cilën publikohet kjo e dhënë,
- mesatare të gjendjes në fund të muajit të shumës së aktives likuide me cilësi të lartë pas aplikimit të kufizimeve dhe përshtatjeve përkatëse, për dymbëdhjetë muajt e kaluar, për çdo tremujor në periudhën për të cilën publikohet kjo e dhënë,
- mesatare të gjendjes në fund të muajit të daljeve të parave, hyrjes së parave dhe të dalat neto të parave, për dymbëdhjetë muajt e kaluar, për çdo tremujor në periudhën për të cilën publikohet kjo e dhënë,

29.4 Shumën totale e mjeteve të disponueshme të pangarkuara dhe mjeteve të ngarkuara, të shfaqura sipas llojit të produktit dhe sipas sektorit të cilit i përket pala kontraktuese. Gjatë publikimit të këtyre të dhënave nuk shfaqet shuma e mbështetjes nga banka qendrore.

XI. SHKALLA E BORXHIT

30. Banka është e detyruar t'i publikojë këto të dhëna dhe informacione për shkallën e borxhit:

30.1 Informacione cilësore për shkallën e borxhit të cilat përfshijnë së paku përshkrimin e procesit të udhëheqjes me rrezikun nga borxhi, shpjegimin e faktorëve të cilët kanë pasur ndikim mbi nivelin e shkallës së borxhit etj;

30.2 Vlerën e kapitalit, si dhe vlera dhe struktura e ekspozimit të cilat merren parasysh gjatë përcaktimit të shkallës së borxhit, në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore të metodologjisë së përcaktimit të shkallës së borxhit.

XII. INOVACIONE FINANCIARE

31. Banka është e detyruar të publikojë përshkrim të produkteve dhe shërbimeve të reja inovative që i ofron.

XIII. MËNYRA, FORMA DHE AFATET E PUBLIKIMIT TË RAPORTEVE DHE TË DHËNAVE

32. Banka është e detyruar t'i publikojë raportet dhe të dhënat e përcaktuara me këtë vendim në formë e cila do të sigurojë shkarkimin e të gjitha pozitave të përcaktuara me pikat 3) dhe 8) të këtij vendimi, së paku në gjuhën maqedonase në faqen e saj të internetit, në pjesën e caktuar për publikimin e të dhënave, të cila do të jetë e disponueshme lehtë dhe në të cilën do të publikohen të gjitha raportet dhe të dhënat e përcaktuara me këtë vendim.

Guvernatori i Bankës Popullore me udhëzim i përshkruan formularët e raporteve dhe të dhënave sipas pikës 3) dhe 8) të këtij vendimi të cilat banka është e detyruar t'i publikojë.

33. Banka është e detyruar t'i publikojë raportet dhe të dhënat e përshkruara me këtë vendim, së paku në bazë vjetore, me përjashtim të të dhënave sipas paragrafit (2) të kësaj pike.

Banka është e detyruar t'i publikojë treguesit më të rëndësishëm nga kapitulli V të këtij vendimi në bazë gjashtëmujore.

Banka i publikon të dhënat në bazë vjetore me gjendjen e 31 dhjetorit jo më vonë se deri 31 maji i vitit të ardhshëm.

Banka i publikon të dhënat në bazë gjashtë mujore me gjendjen e 30 qershorit jo më vonë se deri 31 korriku i vitit të ardhshëm.

34. Me përjashtim të pikës 33), paragrafët (1) dhe (2) të këtij vendimi, banka e cila është identifikuar si bankë e rëndësishme sistematikisht, në pajtim me rregulloren e Bankës Popullore të metodologjisë të identifikimit të bankave të rëndësishme sistematikisht, është e detyruar:

34.1 Në bazë gjashtëmujore t'i publikojë raportet dhe të dhënat nga:

- pika 16), nënpika (16.1) e këtij vendimi,
- pika 21), nënpika (21.2), (21.5) dhe (21.6) të këtij vendimi,
- pika 22), nënpika (22.4) e këtij vendimi,
- pika 23), nënpika (23.6) e këtij vendimi,
- pika 25), nënpika (25.2) e këtij vendimi,
- pika 27), nënpika (27.2) e këtij vendimi, dhe
- pika 30), nënpika (30.2) e këtij vendimi.

34.2 Në bazë tremujore t'i publikojë treguesit më të rëndësishëm nga kapitulli V të këtij vendimi, si dhe të dhënat sipas pikës 17) nënpika (17.1) të këtij vendimi;

Me përjashtim sipas paragrafit (1) i kësaj nënpike, banka i publikon raportet dhe të dhënat sipas pikës 13) nënpika (13.9) të këtij vendimi në bazë gjashtëmujore.

34.3 Në bazë vjetore t'i publikojë të gjitha raportet dhe të dhënat e përshkruara me këtë vendim të cilat nuk janë përfshirë në nënpikat (34.1) dhe (34.2) të kësaj pike.

Banka sipas paragrafit (1) të kësaj pike i publikon raportet dhe të dhënat në afatet e përcaktuara në pikën 33) paragrafët (3) dhe (4) të këtij vendimi. Banka, sipas paragrafit (1) të kësaj pike, i publikon të dhënat në bazë tremujore me gjendje të 31 marsit dhe 30 shtatorit në afat prej tridhjetë ditëve pas datës për të cilat kanë të bëjnë këto raporte dhe të dhëna.

35. Kursimoret dhe filialet e bankave të huaja janë të detyruar t'i publikojnë këto raporte dhe të dhëna:

- të dhënat bazë sipas pikës 9) dhe 12) të këtij vendimi;
- treguesit më të rëndësishëm nga kapitulli V të këtij vendimi;
- të dhënat e udhëheqjes me rreziqet sipas pikës 14), nënpikat (14.1), (14.4) dhe (14.5) të këtij vendimi;
- të dhënat e menaxhimit të korporatave sipas pikës 15), nënpika (15.1) të këtij vendimi;
- të dhënat e strukturës së aktives së ponderuar sipas rreziqeve sipas pikës 17), nënpika (17.1) të këtij vendimi.

Kursimoret dhe filialet e bankave të huaja janë të detyruara t'i publikojnë të dhënat sipas paragrafit (1) të kësaj pike në bazë vjetore, me përjashtim të të dhënave sipas paragrafit (1), nënparagrafi (2) të kësaj pike, të cilat publikohen në bazë gjashtëmujore.

36. Banka është e detyruar në faqen e saj të internetit ta shfaq datën e publikimit të të dhënave të përshkruara me këtë vendim. Në rast të korrigjimit të të dhënave të përshkruara me këtë vendim nga ana e bankës, ajo është e detyruar ta publikojë edhe datën e korrigjimeve të bëra.

Të dhënat të cilat banka i publikon në bazë vjetore duhet të jenë të bazuara në bazë të raporteve financiare të rishikuara nga shoqëria e rishikimit.

37. Nëse raportet dhe të dhënat të cilat banka është e detyruar t'i publikojë, në pajtim me këtë vendim, janë përfshirë në raportet financiare të rishikuara ose janë pjesë e të dhënave të publikuara, në pajtim me përshkrim tjetër ose në pajtim me kërkesat nga bursa e autorizuar ose të organit tjetër kompetent, banka nuk ka asnjë detyrim ti publikojë në faqen e saj të internetit, por në formularin përkatës të përshkruar në pajtim me pikën 32), paragrafi (2) të këtij vendimi, e shënon lidhjen e internetit ku janë të publikuara këto të dhëna.

Nëse banka ka detyrim të publikojë të dhëna dhe informacione tjera të cilat nuk janë përfshirë me këtë vendim, në pajtim me përshkrime ose standarde tjera, është e detyruar në pjesën e caktuar të posaçme për publikim të të dhënave sipas pikës 32), paragrafi (1) të këtij vendimi ta shënojë lidhjen e internetit ku janë të publikuara këto të dhëna dhe informacione.

38. Banka është e detyruar të sigurojë qasje deri te raportet dhe të dhënat e publikuara në pajtim me këtë vendim për periudhat e kaluara, për një periudhë prej së paku pesë viteve.

39. Banka nuk ka detyrim të publikojë raportet dhe të dhënat e përshkruara me këtë vendim nëse:

- nuk janë materiale;
- trajtohen sikur të dhëna personale ose konfidenciale.

40. Dispozitat sipas pikës 39) të këtij vendimi nuk vlejnë për të dhënat dhe informacionet sipas pikës 15), nënpikat (15.4), (15.7) deri (15.13) dhe pikat 16) dhe 17)

të këtij vendimi, pra banka nuk guxon t'i llogarisë këto të dhëna dhe informacione sikur jomateriale, personale ose konfidenciale.

41. Banka është e detyruar ta njoftojë Bankën Popullore për rastet sipas pikës 39) dhe 40) të këtij vendimi, në afat prej 15 ditëve para afatit të datës së publikimit të të dhënave sipas pikët 33) dhe 34) të këtij vendimi.

Në rastet e pikës 39) të këtij vendimi, banka është e detyruar në raportet e përshkruara në pajtim me pikën 32), paragrafin (2) të këtij vendimi ta publikojë arsyen për të cilën nuk publikohen të dhëna të caktuara dhe të publikojë të dhëna të përgjithshme për lëndën e publikimit.

42. Banka Popullore mund të kërkojë nga banka të publikojë një pjesë ose të gjitha të dhënat e përcaktuara me këtë vendim, për periudha më të shkurtra, varësisht nga vëllimi dhe lloji i aktiviteteve të saj, në rast të ndryshimeve më të rëndësishme në strukturën aksionare të bankës, lartësisë dhe strukturës së ekspozimit të bankës ndaj rreziqeve dhe në lartësinë dhe strukturën e mjeteve personale të bankës

XIV. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

43. Dispozitat të këtij vendimi që kanë të bëjnë me bankat, përkatësisht zbatohen edhe te kursimoret, përveç nëse është e përcaktuar ndryshe me Vendimin.

Dispozitat e këtij vendimi përkatësisht zbatohen edhe në filialet e bankave të huaja, përveç nëse është përcaktuar ndryshe me Vendimin, duke pasur parasysh dispozitat e Ligjit të Bankave dhe akteve nënligjore të sjella në bazë të këtij ligji me të cilin rregullohet funksionimi i filialeve të bankave të huaja në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

44. Ditën e fillimit të zbatimit të këtij vendimi, pushon së vlefshmi Vendimi i publikimit të raporteve dhe të dhënave nga ana e bankës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 134/07).

45. Ky vendim hyn në fuqi tetë ditë pas botimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut, ndërkaq do të zbatohet nga 1 janari 2025.

Me përjashtim të paragrafit (1) të kësaj pike, dispozitat e pikës 28) të këtij vendimi do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2026.

Dispozita sipas pikës 38) të këtij vendimi do të fillojë të zbatohet nga 1 janari 2030, kur banka është e detyruar të sigurojë qasje deri te raportet dhe të dhënat nga periudha e kaluar prej së paku pesë vitesh.

V nr. 02-3614/7
2 shkurt 2023
Shkup

Guvernatorja
dhe kryesuesja
e Këshillit të Bankës Popullore të
Republikës së Maqedonisë së Veriut
Dr. Anita Angellovska-Bezhoska